GAZETA KRAKOWSKA

Nro 67.

Z KRAKOWA DNIA 20. SIERPNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Prefekt Departamentu Krakowskiego.

Maiąc sobie na dniu 26 Lipca r. b. do L. 757 z Lipca 15. Wydziału Gospodarstwa Kraiowego przez Wysokie Ministerium Spraw Wewnętrznych nadesłaną, w skutku swego przedstawienia Uchwałę Rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, dozwalaiącą bez ograniczenia i bez paszportu wywozu pszenicy za granicę, takową poniżey mieszcząc, do publiczney podaię wiadomości.

W Krakowie d. 11 Sierpnia 1815.

Wielogłowski Z. P. D. K.

Darowski Z. S. D. K.

RZĄD TYMCZASOWY

Królestwa Polskiego.

Na uczynione przez Ministerium Spraw Wewnętrznych, pod d. 6 m. b. przełożenie, względem wywozu pszenicy z kraiu za granicę, po zniesieniu się w tey mierze z Intendentem Jeneralnym Grafen Santi, i w skutku odezw tegoż Intendenta, a mianowicie z dnia 14 Lipca Nro 3879 i z d. $\frac{6}{18}$ Lipca Nro 3880 postanowia oświadczyć Ministerio Spraw Wewnętrznych, aby stosownie do Uchwał Rządu z dnia dzisieyszego Nro $\frac{86}{88}$ z Lipca iak naymocnieyszego dokładało starania, aby produkta na potrzebę Woysk konsystuiących i przechodzących dostarczyć się powinne, regularnie w swoim czasie doszły; a z ufności, iż Mieszkańcy Kraiu to uskutecznią, Rząd dozwala wywozu pszenicy za granicę, podług prawideł względem wolności spławow dawniey w byłem Xięstwie Warszawskiem dostrzeganych.

Dopełnienie czego iuż w zniesieniu się, z kim wypadać będzie, iuż i zawiadomieniu, kogo należy, Ministerio Spraw Wewnętrznych zostawia się.

(podp.) Lubecki.

Referendarz Stanu Głow. Sek. Rządu

(podp.) *J. K. Szaniawski.*

Za zgodność *Zglinicki D. K.*

Dalszy ciąg Traktatu Pokoiu i Przyiaźni między N. *Cesarzem Wszech Rossyy i N. Królem Saskim Zawartego w Wiedniu dnia* (6) 18 *Maia* 1815.

Art. 9. Długi w szczególności zabezpieczone na prowincyach przechodzących całkiem lub pozostaiących pod iednem panowaniem, staną się całkowicie ciężarem

rządu, do którego też prowincye należeć będą. Co się tycze długow przywiązanych do Prowincyy, z których część zostaie przy N. Królu Saskim, równie iak i względem tych, które Królestwo w ogólności dotyczą, N. Król Pruski wraz z N. Królem Saskim stanowią zasadę następuiącą.

Rozróżnione będą długi, na zaspokoienie których, bądź kapitału, bądź procentow, pewne dochody w szczególności były wskazane (fundirte Schulden) od innych gdzie ten przypadek nie ma mieysca. Pierwsze iść będą za wspomnionemi dochodami w ten sposób, iż stosunek wpadnięcia ostatnich pod iedno lub drugie panowanie, będzie także stosunkiem podziału tamtych pomiędzy obadwa Rządy. Co się tycze długów, na zaspokoienie których pewnych dochodow nie wskazano (unfundirte Schulden), powód iaki był do ich zaciągnienia okaże także fundusz, na który wskazane bydź były powinny, to iest, te gatunki, dochodow publicznych, któreby do płacenia procentow i powrócenia kapitałow pociągnąć było należało. Prussy i Saxoniia przyłożą się do tego, w miarę pobierania przez siebie rzeczonych dochodow. Gdyby przeciw wszelkiemu oczekiwaniu zdarzyły się przypadki nie możności oznaczenia dokładnie funduszu, do którego dług iaki winien był bydź przywiązanym, takowy przyięty będzie za ciążący całkowość dochodow prowincyi, założenia, instytucyi lub kassy, na których korzyść był zaciągnięty, i stanie się ciężarem obudwóch Rządow, w stosunku części tychże dochodow, przez każden z nich pobieranych. Zastawy, iakie ściągnione zostaną przez powrocenie kapitałow, na ubezpieczenie których służyły, powrócą do Prowincyi, założenia, Instytucyi lub osoby, których też zastawy są własnością. Będące własnością prowincyi pomiędzy dwa Mocarstwa podzieloney, podzielone zostaną w stosunku udziału obudwóch części teyże prowincyi do spłacenia kapitału.

Zasady powyżey co do długow ustanowione, zarowno do wierzytelności (creances) rozciągać się będą.

Art. 10. N. Król Pruski wraz z N. Królem Saskim uznaiąc konieczność dopełnienia ścisłego zobowiązań zaciągnionych ku potrzebom i na rzecz Królestwa Saskiego przez Kommissyą Central-Steuer-Commission zwaną, zgodzili się na zaręczenie i zaspokoienie wspólne onychże przez obadwa Rządy. Dla czego mianowani będą niezwłocznie z obu stron Kommissarze do oblikwidowania tych długow, uczynienia ich podziału stosownie do zasady przyiętey w Artykule 9 względem długow publicznych, do pewnego dochodu nieprzywiązanych (unfundirte), oraz ustanowienia terminow i sposobu ich zaspokoienia. Każdy z obudwóch Rządow obowięzuie się obmyślić środki do takowego zaspokoienia: wszakże zastrzegaią iednak sobie nawzaiem uiszczenie tych wypłat bądź z zaległości podatkow i z wrębow nadzwyczaynych drzewa, na które były przekazane, bądź w inny iakowy sposób równie bezpieczny, tak iżby termina wypłat, co do zobowiązań, na które podatek i wręby drzewa nakazano, ściśle zostały wypełnione. Ieżeby iednak przychod z takowego podatku, i z tych wrębow na uiszczenie zaciągnionych zobowiązań nie starczył, zgodzono się, iżby przychod rzeczony w części Pruskiey przed wszyst-

kiem użyty był na te wypłaty, które bank i towarzystwo morskie Pruskie wzięły na siebie. Gdyby do uzupełnienia takowych wypłat z strony Saxonii ieszcze przyłożyć się wypadało, przeciw wszelkiemu oczekiwaniu zaś, przychód podatkowy i z wrębow drzewa z części Saskiey nie starczył na potrzebną wspomnionym dwom Instytutom w terminach przypadaiących dopłatę, w takim razie ze strony Pruss dozwala się przewłoka do jarmarku Lipskiego na S. Michał r. b. Co się tycze innych wypłat, do których przychod podatkowy i z wrębow drzewa ma bydź użyty, N. Król Pruski wraz z N. Królem Saskim zachowuią sobie, w przypadku niestarczenia tokowego przychodu, ułożyć się bądź przez polubowne porozumienie się z wierzycielami, bądź w inny iakowy sposób, względem przedłużenia terminow i ułatwień co do sposobu wypłat.

Art. 11. N. Król Pruski przyznaie wyraźnie, iako papiery pod nazwiskiem Cassenbillets znane, należą do długow kraiowych, których podział podług zasad artykułu 9 nastąpi. Dla czego N. Król Pruski przyrzeka wziąść na siebie taką ich część, iaka nań przypadać będzie, niemniey iak wraz z N. Królem Saskim pragnąc upewnienia, ile tylko bydź może, pomyślności swych poddanych, obowięzuią się przedsięwziąć względem rzeczonych papierow, za wspólną zgodą, środki zdolne do utrzymania ich kredytu w obudwoch kraiach. W tym celu obustronne rządy zgodziły się na ustanowienie iedney wspólney administracyi billetow kassowych, która trwać ma naymniey aż do 1 Września r. b. a którey dostarczone będą za wspólnem porozumieniem się fundusze potrzebne do utrzymania kredytu tychże billetow.

Zgodzono się rownież, ażeby dotychczasowe względem billetow kassowych urządzenia, co do przyymowania ich w kassach publicznych; oraz w innych wypłatach, tak w części Królestwa Saskiego Prussom odstąpioney, iako i w pozostałey przy N. Królu Saskim części, przez rzeczony przeciąg czasu utrzymać, i żadney w nich bez wspólney zgody zmiany nie czynić.

Art. 12. N. Król Saski, czyniąc reklamacye bądź o dochody przypadłe (échus) z Cyrkułu Cottbus, bądź o awanse temu Cyrkułowi poczynione, oznaczona w Art. 14. Kommissya zatrudni się szczególniey roztrząśnieniem tego przedmiotu, stosuiąc go do zasad umowionych traktatem ninieyszym względem szczegółow podobnych.

Art. 13. N. Król Pruski przyrzeka nakazać urządzić wszystko, co się tycze własności i pożytkow wzaiemnych poddanych, podług zasad naywięcey liberalnych. Ninieyszy Artykuł w szczególności zastosowanym będzie do poddanych zachowuiących dobra pod dwoma panowaniami, Pruski i Saskiem, do handlu Lipskiego, i do wszelkich innych tego rodzaiu przedmiotow. Ażeby zaś wolność osobista mieszkańcow tak prowincyy ustąpionych, iako i innych nie była tamowaną, wolno im będzie przenosić się z kraiu iednego w drugi, z zachowaniem powinności służby woyskowey, i za dopełnieniem przepisow prawa. Wolno im także będzie wyprowadzać swe maiątki, bez żadney opłaty wychodowey lub potrącenia (*Abzugs-Geld*).

Art. 14. N. Król Pruski i Król Saski wyznaczą niezwłocznie Kommissarzy do uporządkowania w sposob dokładny i szcze-

)2(

gółowy przedmiotow Artykułami 6, 13, 16 i 20 obiętych. Kommissya ta zbierze się w Dreźnie, czynność iey ukończoną bydź ma naydaley w przeciągu trzech miesięcy od dnia wymiany ratyfikacyi niniey szego Traktatu.

Art. 15. Gdy ze strony N. Cesarza Austryackiego ofiarowanem zostało pośrednictwo między dworami Pruskim i Saskim co do wszelkich układow, iakie z powodu odstąpień kraiow, Art. 2 postanowionych, stały się koniecznemi, N. Król Saski wraz z N. Królem Pruskim przyymuią to pośrednictwo tak ogólne, iako i w szczególności co do układow Kommissarzom, w Art. 3 i 14 wyrażonym, poruczyć się maiących.

(*Reszta potem.*)

Z *Paryża d.* 31 *Lipca.*

D. 28 w wieczor powrocił tu Xże Orleanu, i co tylko stanął posłał swoiego adjutanta do Króla dla odebrania iego rozkazow. Król chciał go zaraz widzieć, i przeszło godzinę z nim rozmawiał. Xżną Angouleme odwiedzili d. 28 bawiący tu trzey Monarchowie. — Xże Angouleme iak tylko do Montauban przyiechał, kazał zaraz aresztować Jen. St. Suzanne, prefekta Taru z iego sekretarzem i odesłał ich do Rhodez, gdzie maią dalszych oczekiwać rozkazow. — Mowią o ożenieniu Xcia Berry z Arcy Xiężniczką Austryacką Leopoldyną.

Wiadomość iakoby Marszałek Davoust przybył do Paryża była zawczesna; w tych dniach znaydował się ieszcze w Bourges. Podobnież nie prawda, iakoby woysko Wandei połączyło się z woyskiem nad Loarą. Naczelny wodz i sztab pierwszego woyska zaprzeczaią tey pogłosce pod d. 20 b. m. z Beaupreau. To tylko zdaie się bydź pewną rzeczą, iż byłe woysko Wandei, nazywać się na przyszłość będzie Królewskiem woyskiem, z którem woysko Loary częścią się złączy, częścią na osady podzielone, częścią rozpuszczone zostanie. W wielu mieyscach osady składać się będą przez połowę z woysk Francuzkich, przez połowę zprzymierzonych.

7000 ludzi dawney gwardyi wziętych ma bydź do Królewskiey gwardyi. Pułki Francuzkie nazywać się na przyszłość maią legiiami. W prowincyi Meny stoią niedaleko od siebie Pruskie i Wandeyskie woyska. Narodowe gwardye są powiększey części w osadzonych przez zprzymierzone woyska prowincyach i miastach rozbroione. Niektóre twierdze wzbraniaią się ieszcze poddać zprzymierzonem woyskom, chociaż się Królowi poddały.

W Paryżu wyszło znowu kilka rozporządzeń. Gubernator Jen. Müffling upoważnia celnikow po bramach Paryzkich do rewidowania powozow obcych officerow i urzędnikow, aby rzeczy podlegaiących opłacie do miasta nie wprowadzali. Xże Blücher chcąc przyłożyć się do przyśpieszenia żniw, upoważnił naczelnikow pułkow, aby pozwalali swoim żołnierzom za ugodą dopomagać wieśniakom żniw. Żołnierz powinien tylko przynaymniey dwa razy w tygodniu pokazać się w swoim pułku.

D. 1 Sierpnia Xże Wellington da dla Monarchow i znakomitszych orszakow wielki obiad.

Wielu jenerałow Francuzkich, którzy za odpadnienie od Króla stawionemi przed sąd woyskowy bydź maią, prosiło o pozwolenie, aby mogli Francyą opuścić, co

otrzymali.

Austryacy zachowuią nayściśleyszą karność; lecz podobnież są surowemi względem przestępnych. W Bourg en Bresse miał Kardynał Fesch p dczas swoiego przeiazdu mszą. Wielu mieszkańcow odprowadziło go z kościoła do iego mieszkania, i niektórzy z pomiędzy nich krzyczeli: Niech żyie Cesarz! Zaledwo dowiedział się o tem Jenerał Austryacki, kazał zaraz zawołać do siebie prezydenta miasta, naganiał iego niebaczność, i nakazał miastu zapłacić za karę 60,000 fr. kontrybucyi.

Woyska zprzymierzone odstąpiły od oblężenia Walencienny. — W Montpellier zachodzą ieszcze ciągle zaburzenia, które kosztowały niedawno 25 oycow dzieci życie.

Pisma Francuzkie zawieraią usprawiedliwienie Jen. Solignac, i wiele ważnych wyiaśnień względem powtornego zrzeczenia się tronu przez Bonapartego. „ D. 21 Czerwca dowiedziano się razem o pobiciu Bonapartego i iego do Paryża przybyciu. Natychmiast udało się do niego kilku Ministrow stanu i deputowanych z izby reprezentantow, chcących go nakłonić do złożenia korony, poniewaź Francya nie mogła iuż bydź przez niego uratowaną. Lecz był nieporuszony. Izby byłyby bez wątpienia złożyły go z tronu, tylko się woyska obawiały, gdyż złozenie z tronu ich naczelnika byłoby dla nich powodem do buntu, a stolica znaydowała się w ich ręku, i byłaby na niebezpieczeństwo wystawiona. Potrzeba zatem było, aby zrzeczenie się tronu było wolą Bonapartego i od niego pochodziło. Ja (mowi Jen. Solignac) odebrałem d. 22 rano zlecenie udać się do Bonapartego do pałacu Elizeyskiego, którego 5 lat nie widziałem, ani z nim mowiłem. Po półtory godzinney rozmowie, udało mi się nakłonic go do złożenia korony; przyrzekł mi przysłać swoie w tey mierze oświadczenie, i powrociłem właśnie w tey chwili do izby reprezentantow, kiedy ta trudniła się złożeniem go z tronu. Przestała na moiem przyrzeczeniu i oczekiwała iego oświadczenia. (Z powodu tey rozmowy zarzucano Jen. Solignac, że iest stronnikiem Bonapartego.)

Hr. Las Casas, który towarzyszył Bonapartemu na okręt Bellerophon, iest znany pod nazwiskiem Le Sage, iako autor historycznego atlasu.

Gdy Cesarz Austryacki czynił tu z Niemieckiemi i Węgierskiemi grenadyerami i jazdą popis d. 19 b. m. spadł żołnierz z konia gdy woysko koło niego przeciągało i byłby roztratowany, czuły ten Monarcha rozkazał stanąć i żołnierza wyratować.

Francuzki ieden officer wyraża w liście do matki swoiey pod d. 21 b. m. z St. Jean de Luz (nad granicą Hiszpańską): „ Przybyliśmy tu wczoray; pochod nasz podobny iest do wniyścia tryumfalnego. My tylko sami emigranci Francuzcy przeszliśmy przez Bidassao; żaden Hiszpan nie idzie za nami. W liczbie około 3000 wniydziemy do Baiony. Mieszkańcy naylepszym duchem są ożywieni i wszędzie łączą się z nami. „

Z noszących u dziurek guzikowych czerwone gwoździki w Paryżu zostało 17 aresztowanych i w więzieniu opactwa osadzonych.

— *D. 2 Sierpnia.*

Wczoray 50 biało ubranych dziewcząt z chorągiewkami, na których złotem były liliie wyszyte, złożyły hołd Xiężnie Angouleme, która ie mile przyięła. W wieczor tańcowano w ogrodzie Tuilleries pod oknami zamkowemi.

Z obiema Cesarzowemi oczekuią tu także Arcy Xżniczki Leopoldyny.

Lord Castlereagh rozmawiał wczoray długo z Królem Francuzkim.

Xże Otranto, minister policyi, wydał pod d. 28 Lipca następuiący okólnik do wszystkich prefektow królestwa:

" Mci Panowie! Stosunki, w których zemną zostaiecie, tyczą się dwoch ważnych celow, przywrocenia publicznego porządku i pokoiu. Znane Królowi są w całey rozciągłości cierpienia ludu; iedynem iego iest staraniem one zelżyć. Lecz nie możemy się prędzey szczęśliwego położenia Europy spodziewać, poki nie zakończą sią wewnętrzne nasze zaburzenia, i poki w iedności między ludem i tronem nie będzie nieiako zakładu naszey i iey spokoyności. — Wolą iest Króla rzucić zasłonę niepamięci na wspolne pomyłki i błędy. J. K. Mość zostawił publiczney sprawiedliwości ukarać zbrodnie i zdrady, i ażeby odiąć na przyszłość wszelki powod do podeyrzenia, ograniczył J. K. Mość ich liczbę. Dla wszystkich zapewnione iest potrzebne bezpieczeństwo; każdy wie czego się ma trzymać: nie został żaden pozor do niespokoyności. Osoba każdego Francuza zostaie pod opieką praw i tarczą Monarchy, który chce bydź oycem wszystkich Francuzow. Tęgość i stałość są naypierwszym celem myśli i środkow Króla, które ministrom swoim przepisał. Każde wsteczne działanie byłoby występkiem, gdyż obalałoby stałość, i nadwerężałoby spokoyność kraiu, niszcząc zaufanie. — Jeżeli uledz musieliśmy pod ogromem całey Europy, która związała się przeciw ambicyi, którey my sami naypierwey padliśmy ofiarą, mieymy przynaymniey tę pociechę, ażeby żadna kropla krwi, żadna łza nie rozlała się więcey z naszey przyczyny. Interess publiczny powinien ze wszystkich naypierwszy mieć wzgląd. W środ publicznych naszych uciskow nie powinniśmy o osobistey myśleć zamście. Ktożby mogł pomyśleć o tryumfie iakowey partyi, kiedy wszystkiem iednakowe grożą cierpienia? Nie ma inney nadziei dobra publicznego, nie ma prawdziwey chwały, iak tylko w iedności. Wszyscy dobrzy obywatele ieden tylko wspólny cel maią i mieć powinni zaprzestania wszelkich nienawiści. Konieczność rozbraia nawet nayślachetnieysze męztwo. Zyczenie poiednania się wydobywa się z wszystkich serc, ponieważ iest wszystkich interessem; przezwycięży wszystkie partye i wszystkie namiętności, ponieważ wszyśtkie partye są Francuzami. —— Korzyści iakich Francya spodziewać się może, zawisły od ścisłego naszego połączenia się z Królem; ieżeli narod nie będzie zgodny z Monarchą swoim, tedy nie zapewnią nam zprzymierzeni Monarchowie naszey niepodległości, ponieważ nie damy im rękoymii naszey spokoyności. Jakkolwiek wielkie są nasze nieszczęścia, zawsze iednak wielki lud głosem swoiego Króla odwołać się może do swoich praw i ziednać im uszanowanie, ponieważ sprawiedliwość nie zawisła od szczęścia. Głos zaś partyy nie będzie w cale słuchany. W nieszczęściu i

stanowiącey chwili kraiu, znayduie się zatem punkt, który potrzeba czyni prawem, to iest poświęcenia dobru kraiu wszystkich namiętności i myślenia tylko o spokoyności i utrzymaniu się wszystkich. Prawdziwa powinność i prawdziwy patryotyzm na tem dziś zawisły, abyśmy się wszyscy iednym węzłem około Monarchy połączyli, którego światło i wysokie cnoty dawno są znane i doświadczone. Gdy oyczyzna nasza zaymie na nowo mieysce pomiędzy Europeyskiemi kraiami, znaydzie w wierności swoiey trwałą szczęśliwość.

(Pod.) *Xże Otranto.*

Jen. Hr. Maison, Francuzki gubernator Paryża nakazał w rozkazie dziennym pod d. 31 Lipca wszystkim officerom Francuzkim bawiącym w Paryżu, którzy nie maią zatwierdzonego pozwolenia bawienia w Paryżu, aby się o nie do 15 Sierpnia wystarali. Nieposłuszni ulegną surowey karze. (Do rozkazu tego dało powod mnostwo zbiegłych woyskowych od woyska z nad Loary, którzy zdaią się zagrażać spokoyności stolicy. Zapewniaią także, iż Gubernator Pruski zapowiedział, iż od 15 Sierpnia wszystkich woyskowych Francuzkich, którzy znaydować się będą bez pozwolenia w Paryżu, uważać będzie iak jeńcow i zaprowadzić ich każe do twierdz za Ren.)

Zapewniaią, iż kongress rozpocznie się za kilka dni w pałacu Luxemburg.

N. Król Pruski z Królewiczem następcą tronu i WW. Xiążęta Rossyyscy oglądali warte widzenia panorama Kale.

Na moście Panny Maryi i ogrodowem postawiono od kilku dni znowu działa, ażeby zdarzyć się mogącem zdrożnościom zapobiedz.

Pod Paryż przybyło wiele woyska Rossyyskiego: 700 ludzi stoi pod La Villete.

Woysko Królewskie, które w zachodniey Francyi werbuią, powiększa się rownie szybko iak zmnieysza się tak zwane Cesarskie nad Loarą. Ostatnie rozchodzi się nawet z działami w rożne okolice. Jen. Vandamme odbył w Chateaunoux z woyskiem swoim popis. Całe to woysko nosi białą kokardę i wykrzykiwało: Niech żyie Król. —— W Orleanie Francuzkie i zprzymierzone woyska przechodzą się razem z sobą iak podczas pokoiu. W Wielu miastach odbywaią razem straże. — W departamencie Sarty rozpisano 4 mill. fr. kontrybucyi. W departamencie Loary i Szery rozkazali dowodcy woysk zprzymierzonych niektóre osoby areszłować. Naczelny Wodz woyska Rossyyskiego, Hr. Berclay de Tolly wydał odezwę do ludu wieyskiego, napominaiąc go, aby się spokoynie w domach swoich zachował i robotami w polu się trudnił. Obecnem obiecuie wszelką opieke, a nieprzytomnem grozi karą. Xże Wellington oświadczył Prefektom, iż żołnierze iego i wozy woyskowe dopomagać będą rolnikom zbierać z pól zboże.

Wszystka Angielska jazda w okolicach Paryża stoiąca, idzie z braku karmy do Normandyi; część iey iedna stanie w Rouen. W Alanson stoi Pruska jazda. Prussacy nałożyli na Orlean 600,000 fr. kontrybucyi. Ale Królewicz Wilhelm odstąpił miastu część 3cią.

Jen. Bubna wydał w Lyonie, rozporządzenie, iż po godzinie 5tey wieczorem niewolno po ulicach śpiewać, a po 10tey

chodzić. Wszelkie kupienie się iest surowo zabronione. Zadna gazeta nie może bez podpisu władzy Austryackiey bydź drukowana, &c. W Dizon kazali Austryacy 15 mieszkańcow aresztować, maiąc ich w podeyrzeniu, iż porozumiewali się z woyskiem nad Loarą.

— D. 3. —

Cztery Mocarstwa Austrya, Rossyya, Anglia i Prussy miały tą razą przyiąć na siebie kierowanie rzeczami we Francyi. Poydzie zatem wszystko zgodnie i szypko. Do codziennych naradzeń Ministrow czterech tych Mocarstw, należy także ministeryum Francuzkie ile okoliczności dozwalaią.

Rozeszła się pogłoska, że Ludwik XVIII chce złożyć koronę, a to z takiego powodu: Ponieważ zawsze iest przykrą rzeczą dla Monarchy zawrzeć i podpisać z winy czyiey pokoy niepomyślny, przeto miał Ludwik XVIII oświadczyć, iż woli raczey złożyć koronę, aniżeli szkodliwy dla Francyi podpisać pokoy. Mniemaią iednak, iż rzekome to oświadczenie nie weźmie skutku.

Ogłoszona w urzędowey gazecie lista skazanych na wygnanie osob, które należały do ostatniey zmiany rzadu, wielkie sprawiła tu wrażenie, a większe ieszcze po prowincyach sprawi. Mniey pytaią się dla czego ten na liście iest umieszczony, iako raczey że ow nie znayduie się na niey.

Dla wynagrodzenia wierności 10go pułku, który towarzyszył Xciu Angouleme aż do kapitulacyi w Pont St. Esprit, wyrobił sobie Xże Berry pozwolenie wyiechania w mundurze tego pułku przeciw Xciu Angouleme.

W Bordeaux popełniono zdrożności przeciw Bonapartystom: wielu z nich znieważono, kilka domow złupiono i kobietę wspak na koniu posadzoną przez miasto prowadzono.

Podrożni nie mogą dosyć bydź ostrożnemi we Francyi względem postyliionow. Zazwyczay są oni w porozumieniu z zbroynemi kupami, i wiozą tędy podrożnego, gdzie one stoia, aby ich złupiły i znieważyły. Tak n.p. do przeieżdzaiącego około Walencienny gońca Duńskiego strzelano niedawno z tey twierdzy.

Na straż w Paryżu zaciąga codziennie 24,000 woyska.

Mowią, iż Król Hiszpański ziedzie do Paryża.

Nadworny Radca i Kawaler Gentz powołany do Paryża został, aby znaydował się z strony Austryackiey na naradzeniach.

Z rozkazu Feldmarszałka Hr. Barclay de Tolly nałożono na departament Meurty 4,500,000 fr. nadzwyczayney kontrybucyi, dla zapłacenia rekwizycyy dla woyska, które po woynie będą na całą Francyą rozłożone. Jen. Orłow, naczelnik głownego sztabu woyska Rossyyskiego, nakazał w rozkazie dziennym, aby woyskowi nie czynili żadney przeszkody ludziom trudniącym się żniwami.

Oczekiwani tu są Królowie Bawarski i Wirtemberski.

Cesarz Alexander rozkazał miastu Woid wypłacić 10,000 fr. wynagrodzenia.

Zapewniaia, iż 40 departamentow przeznaczonych iest na stanowisko dla woysk zprzymierzonych.

Carnot wyiechał do Szwaycaryi.

W Paryżu noszą teraz damy kapelusze na sposob i w kolorze Szkodzkim.

Król zniosł zupełnie cenzurę Xiążek, ale dzienniki zawsze iey podlegaią.

DODATEK DO Nro 67. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 20 SIERPNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

OBWIESZCZENIE

Ministerium Przychodow i Skarbu.

Z woli tymczasowego Rządu Królestwa Polskiego podaie do powszechney wiadomości, iż na mocy układow między Nayiaśnieyszym Cesarzem Wszech Rossyy i Nayiaśnieyszym Królem Pruskim z dnia 30 Marca r. b. w Wiedniu zawartych, Konwencya Baiońska z dnia 10 Maia 1808 względem summ Pruskich w byłem Xięstwie Warszawskim lokowanych zniesioną iest w całem swoiem brzmieniu i skutkach tak, iż prywatne osoby, oraz Instytuta Pruskie, których kapitały w skutku rzeczoney Konwencyi na Skarb Xięstwa Warszawskiego zaięte zostały, zwracaią się w zupełności do pierwiastkowych praw swoich, la wydane przez ich *respective* dłużnikow na rzecz Skarbu Xięstwa Warszawskiego nowe obligacye, żadnego odtąd znaczenia mieć nie mogące, zwrócone bydź maią tymże dłużnikom, skoro tego żądać będą, z wyłączeniem iednak kapitałów banku Berlińskiego i kassy Główney Inwalidow w obrębie teraźnieyszego Królestwa Polskiego lokowanych, które wraz z zaległemi i bieżącemi prowizyami wedle osobney nie bawnie ogłosić się maiącey dezygnacyi, za umówioną cenę, na rzecz Skarbu tegoż Królestwa są odstąpione.

Co się dotycze sposobu niszczenia długow przez Obywateli Królestwa Instytutom i wszelkim poddanym Pruskiem w innych, Wysokie kontraktuiące strony ugodziły się między sobą na następuiące dodatkowe artykuły:

1. Wszystkim dłużnikom byłego Xięstwa Warszawskiego tak tym, których kapitały dłużne przez Konwencyą Baiońską zaięte były, iako też w ogólności wszystkim innym względem Pruskich poddanych zadłużonym dozwala się co do kapitałow sześcioletnie Moratorium, rachuiąc od Bożego Narodzenia r. b. w ciągu tegoż czasu żaden z powyższych kapitałow wypowiedzionym bydź nie może, po upłynieniu zaś oznaczonego moratorium, nie będzie wolno wypowiedzieć, iak tylko 1/4 część dłużnego kapitału, poczynaiąc od części wyższą hypotekę maiącey.

2. Wysokość prowizyi przez cały czas trwaiącego moratorium stanowi się na cztery od sta bez względu na procent, iaki był w obligacyi umowionym.

3. Co się tycze zaległych od roku 1806 procentow, połowa tychże na sześć części rozdzielona, opłacona bydź ma przez sześć lat zacząwszy od Bożego Narodzenia r. b. wraz z bieżącemi procentami, drugiey zaś połowy zaległych procentow nie będzie mógł żądać wierzyciel, chyba w tenczas, gdy Rząd wynagrodzi dłużnikom wszystkie liwerunki i awanse przez nich pod czas woyny dostarczone. Stosownie do takowego wynagrodzenia; oznaczony będzie czas i sposób, w iakim ta druga połowa zapłacona bydź ma tak, iż wierzycielom zachowuie prawo do całkowitey ilości rzeczonego wynagrodzenia ieżli taż ilość będzie potrzebną do zaspokoienia drugiey połowy zaległych procen-

tow.

4. Aby zaś dłużnik, który się starał rzetelnie uiszczać, nie więcey doznawał rygoru, niżeli ci, którzy się opóźniali w następnych wypłatach zawarowano, iż wszystkie dotychczasowe upłaty na prowizye od roku 1806 potrącone będą z pierwszey połowy opłacać się maiących zaległych procentow tak, aby to, co ieszcze z teyże połowy do zapłacenia pozostanie, uiszczone było w terminach od 3 oznaczonych, zacząwszy od Bożego Narodzenia r. b. rozumie się iednak, iż pod żadnym pozorem dłużnik dopominać się nie może tego, coby dotychczas więcey nad pierwszą połowę zapłacił.

5. Dłużnicy chcący bydź uczestnikami korzyści w pierwszym i trzecim artykule obiętych, powinni natychmiast (po ogłoszeniu ninieyszych postanowień uzupełnić takowe, i w przeciągu 6ciu miesięcy od daty tegóż ogłoszenia wydadź swoim respective Wierzycielom sądownie zeznane deklaracye poddaiąc się bez dalszego Processu rygorom Exekucyi na przypadek uchybienia powyżey przepisanym obowiązkom, tak dalece iż 4 tygodniowe spoźnienia terminu wypłaty, nadaie wierzycielowi prawo przystąpienia do Exekucyi.

6. Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyy, uznaie, iż ulgi powyższemi Artykułami obięte, dostatecznemi są dla ochrony chcących się uiścić dłużników, i iest wolą Jego nie udzielać dłużnikom poddanych Pruskich, ani dozwalać, aby onymże większe nad powyżey wskazane korzyści, pod iakimkolwiek pozorem udzielane były. — Owszem mieć chce Nayiaśnieyszy Cesarz, aby wedle osnowy niniey szey Konwencyi polecone było Trybunałom dzielne i spieszne na każdy wypadek sprawiedliwości wymierzenie.

7. Warunki w niniey szych Artykułach dodatkowych obięte, mieć będą tążsamą moc i dzielność, iak gdyby co do słowa w głównym układzie Konwencyą Baiońską znoszącym, umieszczone były.

W dowód czego obydwa powyższe układy w dniu dnia 30 Marca r. b. zawarte, podpisami i pieczęciami obustronnych Pełnomocników zostały zatwierdzone. — Z Warszawy dnia 2 Lipca 1815r.

(podpisano) *Matuszewicz.*

Za zgodność (podpisano) *Jan Pomian Kruszyński Sek. Gen. Min. Skarbu.*

Za zgodność z kopią nadesłaną Swiadczę Darowski Z. S. J.

Z Londynu d. 1 Sierpnia.

Liniiowy okręt Bellerophon, na którym znayduie się Bonaparte, stoi ciągle przed Plimut, i nikomu bez pozwolenia rządu nie wolno zbliżyć się do niego.

Wczoraysza wieczorna gazeta zawiera: Wkrotce sprawdzi się przeznaczenie Bonapartego. P. Banbury, podsekretarz woienny, poiechał wczoray rano do Plimutu w towarzystwie syna Hr. Bathurst i Posłańca stanu Guy, dla zawiezienia Bonapartemu postanowienia naszego rządu, iż będzie iako więzień stanu na wyspę S. Heleny zawieziony, i do poczynienia potrzebnych przygotowań do iego podroży. Dowiaduiemy się iednak, że liniiowy okręt Northumberland, który ma powieść Bonapartego do powyższey wyspy, ieszcze do Plimutu nie przybył, Admirał Cockburn mianowany gubernatorem przylądka Dobrey nadziei zawdzieie swoią banderę na tym okręcie i popłyną z nim dwa inne okręty z 4 działami, 48 artylerzystow i 2gim bataliionem 53go pułku. PP. Cockburn i Lowe mieli w sobotę audyencyą u Ministrow; ostatni namyśla się ieszcze, czyli ma przyiąć gubernatorstwo wyspy S. Heleny.

Podług konstytucyi Angielskiey po zawartym pokoiu, żaden obcy Xże lub Jenerał nie może bydź w żadney części państwa W. Brytanii iako więzień trzymany. Wywiezienie zatem Bonapartego do S. Heleny i trzymanie go tam, wymaga zatem upo-

rozwiązania parlamentu.

Mowią, iż nadeszło już z Paryża od sprzymierzonych Monarchow zezwolenie na wywiezienie Bonapartego na wyspę S. Heleny. Gdy dowiedział się o takiem swoiem przeznaczeniu, napisał mocny list do Admirała Keith, protestuiąc się przeciw temu postanowieniu, ale daremnie.

Zapewniaią, iż kosztowności i skarby, które Bonaparte przy sobie ma, będą mu odebrane i rządowi Francuzkiemu zwrocone. Cały orszak Bonapartego składa się z 48 osob; z tych nie będzie mogł z sobą wziąść iak 6, a naywięcey 8. Reszta będzie do Francyi odesłana. Sawary, Bertrand i Lallemand, którzy znayduią się na liście zdraycow, będą rządowi Francuzkiemu wydanemi. Naczenia Bonapartego są z srebra lub złota. Cały maiątek, który ma przy sobie w gotowiźnie, w wexlach lub papierach podaią do 20 mill. fr. co iest zapewne przesadzonem. Na wyspie S. Heleny mieć będzie do swoiego rozrządzenia 30 morgow gruntu.

Dowodca Amerykańskiey eskadry na morzu środziemnem zawarł następuiącą ugodę z rządem Algierskim: 1) Fregata, bryg i inne okręty, które przez Amerykanow na Algierczykach zdobyte zostały, maią bydź oddane; 2) Zdobyte przez Algierczykow Amerykańskie okręty, maią bydź wszystkie właścicielom zwrocone; 3) Obustronni jeńcy będą bez okupu wydanemi; 4) Dey Algierski obowięzuie się nie żądać na przyszłość od Ameryki żadnego haraczu.

Kilkanaście liniiowych okrętow naszych i 20 fregat będą teraz rozbroione.

Minister stanu Hr. Münster popłynął d. 31 Lipca z Anglii do Kale, zkąd uda się na czas nieiaki do Paryża.

Gazeta Bostońska pod d. 1 Lipca donosi, iż Pani Hieronimowa Bonaparte, pierwsza małżonka byłego tego Króla, z domu Paterson, płynie do Europy dla poratowania swoiego zdrowia. Syn iey pozostał w szkołach Maryland. Pensya 14,000 piastrow, którą Hieronim mianemu z nią synowi wyznaczył, regularnie wypłacana iey była za rządow Ludwika XVIII.

— D 4. —

Bonaparte, który dotąd zdawał się bydź powolnym, nie chce teraz, iak z Plimutu piszą, pozwolić się żywo ztamtąd wywieść. Gdy mu powiedziano, iż nie dozwolą mu odebrać sobie życia, rzekł iż przyiaciele, których ma przy sobie, uczynią mu tę przysługę i zabiią go. Wielu powątpiewa iednak, żeby razem tyle nabrał odwagi, gdy dotąd tak troskliwy był o swoie życie.

Fregata Liffey powiozła d. 1 b. m. do Francyi JJ. Sawary, Bertranda i Lallemand.

Podług doniesień z Paryża pod d. 1 b. m. kongress ma się tam niebawnie rozpocząć. Mowią, iż Davoust chce do Szwaycaryi odiechać.

Zołnierze, którzy znaydowali się w bitwie pod Waterloo nazywać się maią mężami z pod Waterloo, i ow dzień ma im bydź rownie iak officerom, co do żołdu i pensyi, iako dwoch letnia służba rachowany.

Dotychczasowy Król Kandyi na wyspie Ceylon dostał się d. 13 Lutego z 2ma swoiemi żonami i resztą familii w Angielską niewolą. Jen. Frownrig przysłał Xciu Rejentowi berło i szpadę tego Króla, który od własnych ludzi zdradzony został.

Od Menu d. 1 Sierpnia,

Do Frankfortu przybyli Rossyyscy i

Prusey kommissarze z 1 mill. zł. ryń. w złocie na zakupienie zielonego i granatowego sukna. Zamowili oprocz tego 10,000 par trzewikow i botow. Dla Niemieckich fabryk ziściło się korzystne życzenie, iż Niemiecka praca płacona iest Francuzkiemi pieniądzmi, ażeby choć tym sposobem źwrociły się summy, które Francya z Niemiec wyciągnęła.

Do Frankfortu przyprowadzono pod strażą Rossyyską Francuzkiego jenerała; mowią, że to iest Regnier.

Mowią ciągle, iż Arcy Xże Karol w okolicach Nadreńskich otrzyma kray oddzielny.

Wielki Xże Badeński zawarł z Angliią posiłkowy traktat na 16,000 woyska. Xże Wellington otrzyma z tego powodu od rzeczonego Xcia order wierności i kosztowną tabakierę z iego wizerunkiem brylantami wysadzaną.

W kraiach Austryackich nakazano 80,000 rekruta wybrać.

Nakoniec rozstrzygniony został los Pani Miuratowey i iey familii. Nie chcąc się do Czech namieszkanie udać, otrzymała od Cesarza Austryackiego pozwolenie naięcia sobie o 6 godzin drogi od Wiednia leżącego zamku Haimburg na granicy Węgierskiey za 6000 zł. r. w konwencyyney monecie rocznie na 5 lat. Zię dzie tam za dni 14 iednak nie wolno iey wstąpić do stolicy.

D. 22 Lipca Arcy Xże Karol odbył popis z mieyską gwardyą Mogącką.

Z Akwisgranu d. 4 Sierpnia.

Z Paryża mamy tu wiadomość, iż znaczne odstąpienia nad Renem i od Niemieckich granic żądane są od rządu Francuzkiego, na które ten mimo swoiego oporu zezwolić musi, ażeby nakoniec odiąć Francuzom chętkę zdobyczy. Nayznakomitsi Mężowie ze wszystkich stron wyznaczonemi są do układow.

Szosty korpus Pruski ciągle ieszcze przez nasze okolice do Francyi przechodzi. Tamże idzie kontyniens Szweryńsko-Meklenburski.

Drugi Rossyyski korpus przechodzi w tey chwili przez Mogancyą i Koblencą do Francyi.

Wielkorządca nasz, Jen. por. Sack, wyieżdża ztąd iutro dla odebrania kraiow Nassau Oranii na rzecz N. Króla Pruskiego.

---

(1) (Pie

rwszy raz.) JW. Hrabia Jozef Szembek, Radca Prefekturalny Deptu Krakowskiego, ma zamiar wyiechać z dwoma służącemi w Austryą do Wiednia w interessie familiynym.

rwszy raz.) Jan Kanty Kołusiński ma zamiar wyiechać do Pruss i Austryi w interessie handlowym, co podaie do publiczney wiadomosci.

rwszy raz.) Lewek Hannelowicz Fride kupiec z Miasta Pilicy wraz z swoim wspólnikiem z Moiżeszem Rakower i służącym maią zamiar wyiechać do Lipska w interessach handlowych.

2gi raz) Markus Pinkus Kupiec z miasta żydowskiego, ma zamiar wyiechać do Lipska, bierze z sobą służącego Herszl Knoblick.

3ci raz) Major Mikoszewski pod Szef Sztabu Artylleryi za urlopem nieograniczonym przebywaiący w Departamencie Krakówskim, ma zamiar iechania przez Gallicyą do Rossyi w Gubernie Wołyńską i Kijowską z służącym Leszeckim; co podług woli Rządu do wiadomości podaie.

Prezydent Municypalności Miasta Wolnego Handlu Krakowa. — Podaie do Publiczney wiadomości iż dnia 28 Sierpnia 1815, odbywać się będzie w Biorach Prezydenta Municypalności o godzinie 9 zrana licytacya, na roczną arendę Propinacyi i Karczem w Dobrach Mieyskich Dąbie i Piaski, tudzież Pachtu krow. Chęć maiący takowey Arendy zsiągną wiadomość o warunkach w Kalkulaturze Mieyskiey.

W Krakowie dnia 10 Sierpnia 1815.

Zarzecki.

Kozdrayski. Sek.

Dnia 22 Sierpnia 1815 r. o godzinie 9 ranney w Klasztorze XX. Karmelitow na Piasku przy krakowie pod licz. 10 sprzedane będą za gotową srebrną Monetę parę Koni. — Chęć kupienia maiący, zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. —

Kraków dnia 10 Sierpnia 1815 r.

Jan Nepomucen Franki, Komornik T. C. P. J. D. Kr.